Του
Κωστή Χ. Πλάντζου
kost spantzos@gmail.com

Προϋπολογισμός 2026

ΑΝΟΙΓΕΙ ΠΑΡΑΘΥΡΟ ΠΑΡΟΧΩΝ 2,5 ΔΙΣ. ΕΥΡΩ ΤΟ 2026

Ο κρυφός άσος του 1 δισ. ευρώ και το στοίχημα της άνοιξης

Πολυαρικό με το δεξί και με υπερπλεόνασμα πρωτογενούς ψηφίστηκε στη Βουλή φαίνεται ότι κάτσει στο 2026 ο νέος κρατικός προϋπολογισμός! Αν και στην κυβέρνηση θεωρούν πρόωρη κάθε συζήτηση, η δημοσιονομική εικόνα της χώρας αποκαλύπτει ένα ίσν δυνάμει νέο πακέτο παροχών που χαμόνεται για την άνοιξη, ύψους από 800 εκατ. έως 1 δισ. ευρώ.

Η αρχή έγινε την εβδομάδα που πέρασε, καθώς ανακοινώθηκαν τα στοιχεία για την πορεία εσόδων του Οκτωβρίου. Η πραγματικότητα ξεπέρασε ήδη τις προβλέψεις που περιείχε το «σταλάκι» με την εισηγητική Έκθεση του νέου Κρατικού Προϋπολογισμού, το οποίο κατέθεσε στη Βουλή ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών **Κυριάκος Πιερρακάκης.** Σε αυτό ενσωμάτωσε όλα έσοδα του 9μήνου Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου που ήταν ήδη γνωστά, αλλά και προβλέψεις για τον Οκτώβριο του 2025, οι οποίες μάλιστα έπεσαν έξω, αφού τα έσοδα του συγκεκριμένου μήνα αποδείχθηκαν 67 εκατ. ευρώ υψηλότερα!

Ο υπουργός Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών Κυριάκος Πιερρακάκης

Πώς τα 67 εκατ. γίνονται 1 δισ. ευρώ!

Αν και τα στοιχεία αφορούν το 2025, δείχνουν τη δυναμική: σε έναν μόνο μήνα και με βάση τα πιο φρέσκα δεδομένα που θα μπορούσε να έχει ο Προϋπολογισμός, ο οποίος κατατέθηκε τον Νοέμβριο στη Βουλή, δεκιά με προίκα υπερπόδοσης εσόδων. Και παρότι φαίνονται ίσως λίγα τα 67 εκατ. σε έναν μήνα για τα μεγέθη του προϋπολογισμού του κράτους, με τους ρυθμούς αυτούς στους 15 μήνες μέχρι τέλος Δεκεμβρίου του 2026 η υπέρβαση αυτή μπορεί να φτάσει έως και... 1 δισ. ευρώ.

Με αυτά τα δεδομένα, μπορεί να αποδειχθούν λίγα και τα 1,76 δισ. στα οποία ανέρχεται το πακέτο μέτρων που ψηφίστηκε για το 2026, ενσωματώθηκε στον νέο Προϋπολογισμό και τίθεται σε ισχύ από την Πρωτοχρονιά. Όπως όλα δείχνουν, αυτές οι παροχές δεν θα είναι οι τελευταίες για τη χρονιά που έρχεται. Η υπερπόδοση των μέτρων κατά της φοροδιαφυγής, αλλά και η πανευρωπαϊκή ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες δημιουργούν κουμπαρά νέων παροχών για την άνοιξη, που μπορεί να φτάσει ή και να ξεπεράσει τα 800 εκατ., ίσως και το 1 δισ. ευρώ.

Το μεγάλο παζάρι - πού θα βρεθούν λεφτά

Στην πραγματικότητα, στο παζάρι με την Κομισιόν συνυπολογίζονται και άλλα στοιχεία, όπως ο ετήσιος κόφτης αυξήσεις κρατικών δαπανών και παροχών, τον οποίο έχει επιβάλει πανευρωπαϊκά το νέο Δημοσιονομικό Σύμφωνο.

Παρουσιάζοντας τους βασικούς πίνακες του Προϋπολογισμού και ειδικότερα την ανάλυση με τις «ροφές» των δαπανών για την επόμενη χρονιά, το οικονομικό επιτελείο ήταν ξεκάθαρο: όλα τα έσοδα μέχρι και τον Σεπτέμβριο έχουν ποσοτικοποιηθεί, έχουν συμφωνηθεί με την Κομισιόν και ό,τι μπορούσε να μετρήσει ως ενεργητικό μέτρο εσόδων έχει μπει στον λογαριασμό. Κοινως, ό,τι θεωρήθηκε από τους Ευρωπαίους τεχνοκράτες ως προϊόν της μάχης κατά της φοροδιαφυγής συνυπολογίστηκε στις έως τώρα εξαγγελίες και ο δημοσιονομικός χώρος του 2026 εξαντλήθηκε. Υπάρχει όμως κι ένα «αλλά».

Το παράθυρο για νέες παροχές

Στην πραγματικότητα, όπως συνέβη και πέρυσι το Πάσχα, το «παζάρι» με τους τεχνοκράτες της Κομισιόν για νέες εξαγγελίες αναμένεται λίγο πριν από την ετήσια Έκθεση Αξιολόγησης του Μεσοπρόθεσμου. Το «ραντεβού» αυτό έχει οριστεί για τον Απρίλιο. Εκεί η ελληνική πλευρά προσέρχεται με δύο ισχυρά όπλα:

Τα απτά αποτελέσματα της ψηφιακής μάχης κατά της φοροδιαφυγής: η διασύνδεση POS-ταμειακών και τα ηλεκτρονικά δελτία αποστολής αποδίδουν καρπούς που πλέον δύσκολα μπορούν να χαρακτηριστούν από τους Ευρωπαίους «συγκυριακοί». Η υπερπόδοση αποκτά πόνημα χαρακτηριστικό, που οδηγούν στην εκτίμηση πλέον ότι το προηγούμενο πλεόνασμα θα κλείσει φέτος ξεπερνώντας ενδεχομένως το 4% του ΑΕΠ.

Την πανευρωπαϊκή αμυντικά ρήτρα: η δυνατότητα εξαίρεσης αμυντικών δαπανών από την ροφή δαπανών απελευθερώνει πόρους για άλλες κοινωνικές ανάγκες.

Επιπλέον, στους τρεις πρώτους μήνες του 2026 το οικονομικό επιτελείο θα έχει σκόρα καλύτερη εικόνα για την απόδοση των ψηφιακών μέτρων κατά της φοροδιαφυγής, όπως επίσης και τα πρώτα στοιχεία από την ενεργοποίηση νέων μέτρων όπως το ψηφιακό τιμολόγιο ή το ψηφιακό δελτίο αποστολής.

Δημοσιονομική επίθεση με... αμυντικές δαπάνες

Το όπλο της ρήτρας εξαίρεσης αμυντικών δαπανών από τις «ροφές» αύξησης των δαπανών παίζει σημαντικό ρόλο στη διαπραγμάτευση.

Για το 2026 έχει προβλεφθεί αύξηση των εξοπλιστικών δαπανών της τάξης του 0,5 δισ. ευρώ, η οποία αναμένεται να εξαιρεθεί από τους δημοσιονομικούς στόχους σύμφωνα με τις προβλέψεις της εθνικής ρήτρας διαφυγής. Η Κομισιόν έχει ήδη επιβεβαιώσει ότι η απόκλιση είναι δικαιολογημένη και δεν απειλεί τη μεσοπρόθεσμη δημοσιονομική βιωσιμότητα.

Έτσι, μαζί με τα έσοδα από τη φοροδιαφυγή, ανοίγει παράθυρο για παροχές και τα ήδη δρομολογημένα μέτρα της ΔΕΘ, ύψους 1,76 δισ. ευρώ, μπορεί να φτάσουν ή ναξεπεράσουν τα 2,5 δισ. ευρώ το 2026.

Πώς θα παιχτεί το παζάρι

Η υπερπόδοση των εσόδων έρχεται όχι ως προϊόν υπερφορολόγησης, αλλά ως αποτέλεσμα της διεύρυνσης της φορολογικής βάσης και της χρήσης ψηφιακών εργαλείων, δημιουργώντας προϋποθέσεις για μια δίκαιη αναδιανομή. Αυτό θέλει να επιβεβαιώσει και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πριν τα αποδεχθεί ως μόνιμα και επαναλαμβανόμενα έσοδα την ερχόμενη άνοιξη.

Αν διαπιστωθεί ότι η υπερπόδοση, όπως αυτή πον 67 εκατ. ευρώ του Οκτωβρίου φέτος, προέρχεται από διαρθρωτικά μέτρα κατά της φοροδιαφυγής - και όχι από συγκυριακούς παράγοντες όπως η ακρίβεια-, αλλά και ότι θα συνεχίσει τα τους επόμενους μήνες του 2026, ο κουμπαράς γεμίζει με περίπου 800 εκατ. - 1 δισ. ευρώ. Πρόκειται για έναν δημοσιονομικό χώρο που δημιουργείται από κάτω προς τα πάνω, επιτρέποντας στην κυβέρνηση να σχεδιάσει νέες παρεμβάσεις χωρίς να διακινδυνεύσει τη δημοσιονομική ισορροπία της χώρας.

«Προίκα» για τη μεσαία τάξη και το 2027-2028

Ενώ το βλέμμα είναι στραμμένο στο 2026, ο σχεδιασμός της κυβέρνησης φτάνει ως το τέλος της κυβερνητικής θητείας. Το Πολυετές Δημοσιονομικό Σχέδιο που παρουσιάστηκε στο Υπουργικό Συμβούλιο την Πέμπτη εκτείνεται ήδη ως το 2029, πέρα και από τις εκλογές.

Με τα ως τώρα δεδομένα, κλειδώνει ήδη μια «προίκα» περίπου 1,2 δισ. ευρώ και για τη διετία 2027-2028. Το ποσό αυτό προκύπτει πολύ συνυπολογιστικα, κυρίως από την εξαίρεση των αμυντικών δαπανών (όφελος 700 εκατ. το 2027 και 300 εκατ. το 2028), χωρίς τυχόν νέες υπερβάσεις ή παρεμβάσεις.

Δεν σημαίνει βεβαίως ότι όλα θα πάνε για παροχές. Ωστόσο, αρκούν για να προχωρήσουν μέτρα όπως η περαιτέρω μείωση των ασφαλιστικών εισφορών, η οριστική κατάργηση του Τέλους Επιτηδεύματος και για τις επιχειρήσεις, νέες παρεμβάσεις μείωσης στον ΕΝΦΙΑ, ελαφρύνσεις στη φορολογία εισοδήματος από ακίνητα ή νέες μειώσεις στα τεκμήρια διαβίωσης.

Η υπερπόδοση των μέτρων κατά της φοροδιαφυγής, αλλά και η πανευρωπαϊκή ρήτρα διαφυγής για τις αμυντικές δαπάνες δημιουργούν κουμπαρά νέων παροχών την άνοιξη, που μπορεί να φτάσει ή και να ξεπεράσει τα 800 εκατ. έως 1 δισ. ευρώ